

Jaarverslag 2015

■ Bestuur

- In 2015 kwam het bestuur van de Stichting Struikelstenen Assen officieel vijftien keer bij elkaar. Afwisselend werd bij bestuursleden thuis vergaderd.

- De bestuurssamenstelling in 2015 bestond uit mevr. Marjory Visser-Honijk, voorzitter; Martin Hiemink, secretaris; mevr. Aly Hoekman, penningmeester; mevr. Henny Többen-Markx en mevr. Yolande Vos, leden; mevr. Jannie Tonkes, penningmeester (vanaf eind september).

- De activiteiten van het bestuur werden halverwege het kalenderjaar overschaduwd door het plotselinge overlijden van bestuurslid A. Hoekman op 21 juni. Tijdens haar afscheidsdienst memoreerde bestuurslid Y. Vos haar kwaliteiten en grote inzet voor de stichting. Het was dan ook met dubbele gevoelens dat het bestuur na de zomer de voorbereiding en organisatie van de a.s. onthulling van struikelstenen in oktober weer ter hand nam. Het bestuur werd in de aanloop daar naar toe nog ettelijke malen herinnerd aan haar waardevolle bijdragen.

- Eind september trad mevr. J. Tonkes als penningmeester tot het bestuur toe.

- Ook dit jaar slaagde het bestuur er in een zogeheten zelflegging te realiseren. Zo konden in uitstekende samenwerking met de gemeente Assen, die de stenen bij de adressen plaatste, deze op woensdag 28 oktober worden onthuld. Dit jaar waren dat adressen en straten in Assen-Oost: elf adressen waar in totaal 25 stenen werden onthuld. Aanwonenden in de betreffende straten werden over de steenlegging geïnformeerd.

- Via de digitale Nieuwsbrief werden nabestaanden en belangstellenden enkele malen over actualiteiten en laatste ontwikkelingen geïnformeerd.

- Met mevr. A. Thomas, contactpersoon voor Stolpersteine buiten Duitsland, was over planning en uitvoering meerdere malen e-mailcontact. Vanwege de onzekerheid of de struikelstenen dit jaar zouden worden geleverd, onderzocht het bestuur de mogelijkheden of de stenen op een andere wijze geproduceerd konden worden. Rond de zomer bleek de kou wat dit betreft uit de lucht en was er weer zicht op levering van stenen voor een Selbstverlegung. Perikelen rond het merkenrecht en auteursrecht - waar 'Zwolle' zich mee bezig had gehouden - raakten hierdoor op een zijspoor.

- Het lukte de stichting wederom vele nabestaanden en/of direct betrokkenen op te sporen. Hen werd gevraagd een In Memoriam te schrijven en dat op 28 oktober uit te spreken, wat bij de meeste adressen lukte.

- In één geval kon wat betreft de tekst op de steen niet worden voldaan aan de wensen van de familie van het slachtoffer en moest van plaatsing worden afgezien.

■ Steenlegging

- Op 28 oktober 2015 was, voorafgaand aan het officiële programma, in het Proathoes op het terrein van GGZ-Drenthe een ontvangst van nabestaanden. Daar werd hen door GGZ in samenwerking met leerlingen van DNC, Penta/consumptief een lunch aangeboden. Aansluitend was de bijeenkomst voor nabestaanden, genodigden en belangstellenden in de Adventskerk. Er waren inleidingen van dhr. M. Out, burgemeester van Assen, dhr. W. Thijs, psychiater, en dhr. M. Möring, oud-Assenaar en schrijver. Het muzikale intermezzo werd verzorgd door het trio Willem Gülcher, Gonne Klein en Jaap de Jong.

- Voordat de route langs de elf adressen werd gestart, was er bij het voormalige hoofdgebouw van Licht en Kracht aan de Dennenweg de onthulling van een plaquette ter nagedachtenis aan de van hier weggevoerde joodse slachtoffers. Hier werd voor alle slachtoffers in Assen-Oost door mevr. Chaja Goldberg kaddisj gelezen.

- Vervolgens werden per adres de stenen onthuld. Leerlingen van Dr. Nassau College, Penta vervulden hierin, net als voorgaande jaren, een speciale rol. In twee groepen verzorgden zij de geluidsversterking, terwijl een andere groep leerlingen om beurten tijdens het lezen van het In Memoriam zand van de stenen veegde en witte rozen legde.

- Ook dit jaar waren leden van de Asser Film Club bereid gevonden de bijeenkomst in de Adventskerk en aansluitend de onthullingen per adres op video vast te leggen.

- Door fotograaf W.J. Kleppe werden de activiteiten gefotografeerd. De foto's werden kosteloos aan de stichting ter beschikking gesteld.

- Na afloop was er een nazit in de Adventskerk voor nabestaanden en direct betrokkenen.

- Op vrijdagmiddag 6 november werd in klein comité in de buurt van voorheen De Haar 5 de struikelsteen voor Roelof Appelhof onthuld. Aanwezig waren dochter Marian Appelhof en haar naaste familie en enkele oud-buren.

- In april waren bestuursleden op uitnodiging van obs De Vuurvogel aanwezig bij de herdenking op de Joodse begraafplaats.
- Door een aantal vrijwilligers is gewerkt aan het opstellen van In Memoriams.
- Medio september werden vrijwilligers door het bestuur over actuele en lopende zaken bijgepraat.
- Verzoeken om informatie door diverse instanties en personen konden veelal worden beantwoord.
- De jaarrekening werd gecontroleerd door dhr. H. ten Brink van accountantsbureau Sabanoord.

■ Gemeente Assen

- Met dhr. R. de Weerd (gemeente Assen, Dienst Werk) was contact over de route en bijbehorende adressen, waarna in de week voorafgaand aan de legging de stenen werden geplaatst.
- Voor het vaststellen van enkele moeilijk te traceren (oude) adressen kon opnieuw een beroep worden gedaan op de expertise van dhr. H. Douwma van de Gemeente Assen. Met name het voormalig adres De Haar 5 had nog al wat voeten in de aarde.

■ Publiciteit en promotie

- Onderhoud van de website www.struikelstenen-assen.nl was ook dit jaar in handen van Arjan Koops.
- Waar nodig werd contact gezocht met de regionale media.
- Een aantal keren werd een lezing met daar aan gekoppeld een stadswandeling gehouden. De opbrengst (minimaal de kosten van één struikelsteen) kwam ten goede van de stichtingskas.
- In de loop van het jaar verscheen een nieuwe flyer, waarop de eerste vier steenleggingen zijn samengevoegd. Het ontwerp werd, evenals de uitnodiging van 28 oktober, pro deo door Grafisch Bureau Alberts/Kleve geleverd.
- Om de activiteiten van de stichting extra onder de aandacht te brengen verscheen i.s.m. Drents Archief de AnnoDrenthe.Nu-flyer, 'Ontroerende verhalen over Assenaren uit WO2'.
- Aan de media werd over de steenlegging/-onthulling een algemeen persbericht verzonden.
- De première van de promotiefilm, samengesteld door leden van de Asser Film Club en waaraan een vijftal leerlingen van Dr. Nassaucollege afdeling Penta meewerkten, was op 5 november in gebouw Penta aan de Industrieweg. Het videoverslag van de vierde steenlegging, verzorgd door leden van de Asser Film Club, stond in het najaar op de website.
- Op zoek naar websites als representatief beeld van de Nederlandse cultuur, geschiedenis en samenleving heeft de Koninklijke Bibliotheek verzocht de website en eventuele sub-domeinen van Stichting Struikelstenen Assen te mogen archiveren en duurzaam op te slaan. De waarde van het behoud van websites als 'digitaal erfgoed' wordt internationaal erkend in het Unesco Charter on the Preservation of the Digital Heritage (2003). Het bestuur heeft met het verzoek ingestemd.

■ Project Educatie

- Met de partners Dr. Nassau College/Penta, Herinneringscentrum Kamp Westerbork en Drents Archief werd overlegd over aanpak en vooruitgang van het Educatief Project.
- In april werden door leerlingen van de Theo Thijssenschool struikelstenen schoongemaakt. Na afloop werd hen een 'certificaat van waardering' uitgereikt.
- Op woensdagavond 13 mei presenteerden leerlingen van DNC/Penta, in het bijzijn van ouders en belangstellenden, op het terrein van HC Kamp Westerbork hun Westerborkportretten.
- Leerlingen van DNC/Penta/Consumptief assisteerden bij de activiteiten rond de steenlegging op 28 oktober. Een andere groep leerlingen bediende de twee geluidsinstallaties en legde bloemen tijdens het uitspreken van de In Memoriams.

■ Partners

- Leerlingen van Dr. Nassau College, afdeling Penta werkten onder leiding van HC Kamp Westerbork (mevr. Chr. Tijen), Drents Archief (mevr. M. Schokker) en hun leerkracht (dhr. R. Hut) aan zogeheten 'Westerborkportretten', bestemd voor de website van het herinneringscentrum. Relevante informatie werd tevens op de smartphone-route van www.annodrenthe.nu van het Drents Archief geplaatst.
- Op 1 oktober, Dag van de Drentse Geschiedenis, verzorgden twee bestuursleden in het Drents Archief een deel van de presentatie 'De struikelstenen: een voorbeeld van goede samenwerking'.
- Van deelname aan de bijeenkomst van landelijke partners werd dit jaar afgezien. Wel was er contact met een aantal comités in de regio en kon zinvolle informatie worden uitgewisseld.
- Met de in dit jaar gelegde struikelstenen is het totaal gebracht op 192 stenen voor 179 joodse slachtoffers en 13 slachtoffers van het verzet.

Assen, maart 2016